№ 877 ოთხშაბათი, 28 ივლისი. 1896—1899 ოთხშაბათი, 28 ივლისი. № 877

სტამბა და რედაქცია
ტფილისი, სასახლის ქ.,
სათ.-აზნაურო ქარვასლა
ხელის-მომწერნი გაზეთის დასაკვეთად მიმართავენ რედაქციას დილის 10—3 საათამდე და საღამოს 6—1 დან „წ.-კ. საზ." წიგნის მაღაზიას.
ხელ-მოუწერავ წერილებს რედაქცია არ ბეჭდავს.
პირისპირ მოლაპარაკება რედაქტორთან შეიძლება ყოველ დღე.
ტელეფონი № 363

ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური გამოცემა

გაზეთის ფასი
ერთის წლით 6 მან., ერთის თვით 60 კაპ.
თითო ნომერი 3 კაპეიკი
ფასი განცხადებისა
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.

Типографія и Редакція
„Цнобисъ Пурцели"
Тифлисъ, Дворцовая ул. д. Дворянства.
Телефонъ № 339

წლის დამლევამდე
გაზეთი „ცნობის ფურცელი"
ეღირება 3 მან. 50 კაპ.

ქართული დრამატიულ საზოგ. გამგეობა

1—15 ენკენისთვემდე გამართავს გამოსაცდელ წარმოდგენებს იმ პირთათვის, რომელთაც სურთ ქართულ სცენაზე მოღვაწეობა, ამისათვის საზ. გამგეობა სთხოვს მათ განაცხადონ თავის სურვილი 1 ენკენისთვემდე და შემდეგ გამოცდისა გამგეობისა, არტისტებისა და სცენასთან დაახლოვებულ პირების თანდასწრებით, მოწონებულ გამგეობა მოიწვევს თავის დასში დამდეგი სეზონისათვის. (10—6)

!!მიაქციეთ ყურადღება!!

ჩინეთის მაღაზია
დ. ფ. დემენტიევისა
ოლღოვინის პროსპექტი, ზუბალაშვილის ს...ის სობრანიეს გვერდზე.
...ნქაჟეთ ჩაი პირველი მოკრებისა 1898 წლისა
მშვენიერი ყნოსვისა და სასიამოვნო გემოსი
...აი და ყავა იყიდება წვრილად და პარტიოჩით
ყოველს მყიდველს ჩვენის ჩაისას დაეთმობა მანათზე აბაზი და საჩუქრად მიიღებს ჩინეთის, იაპონიის და სხვა საჭირო და საოჯახო ნივთს.

ვინც 12 ან მეტ გირვანქა ჩაის იყიდის ჩვენგან იმას
საჩუქრად მიეცემა ჩაის სერვიზი
იქვე მრავალგვარი ჩინეთის და იაპონეთის ნივთებია საჩუქრებისა და ნიშნობებისათვის
მაღაზიები იმყოფება როსტოვ-დონზე, კიევში, ოდესაში, იალტაში, ნიკოლაევში, ეკატერინოდარში, ხარკოვში, ეკატერინოსლავში პიატიგორსკში და ტფილისში

!!მიაქციეთ ყურადღება!!
(100—57)

მკურნალო და ამბულატორია
ს. თოფურიასი
ქუთაისში.
...ურნალოში 50 საწოლია ავად...ყოფის მიიღებიან ავადმყოფ...ნისა, ნერვების, საქირურ...ისა და დედათა ავადმყოფობისანი,
...ბ ტკივილით ავადმყოფნი, არ მიიღებიან.

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11 საათიდგან ნაშუადღევის 3 საათამდე. შინაგან და ნერვების ავადმყოფობას სწამლობს ს. ბ. თოფურია. საქირურგო თვალების ავადმყოფობას და სიფილისს ფ. ქ. მერატი.
დედათა ავადმყოფობას მკურნალი ქალი მ. თ. კობანი.
ამბულატორიასთან არის კაბინეტი, საქიმო და საბაქტერიოლოგიო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვის და მასაჟისათვის.
სამკურნალო დირექტორი ს. ბ. თოფურია
Лѣчебница С. В. Топуріа въ Кутаисѣ.

ახალი ამბავი

*** უსახელო წერილების ავტორების გამო. მრავალ გვარი ლაჩრები იმყოფება ქვეყნად. ზოგს იარაღისა ეშინიან, ზოგს ავადმყოფობისა, ზოგს ქუხილისა, ზოგს თაგვისა, ზოგს მწერისა და უფრო ბევრს კი სინათლისა ეშინიანთ.

ამ უკანასკნელ ჯურის ლაჩრები ყველა ლაჩრებზე უარესები არიან, რადგან შიში სინათლისა მოწმობს მათს სიბნელეთის სიყვარულს და სრულს ქვემძრომლობას.

პირახდილი საუბარი და საჯარო მოქმედება ისე აშინებს ამ ჯურა ხალხს, როგორც სულთამხუთავის მოახლოვება. ამათ სულთქმა მაშინ-ღა ეხერხებათ, როცა პირბადე აქვთ აფარებული, როცა ზურგს უკან მოქმედობენ და როცა უჩინმაჩინის ქუდს ამოეტუზებიან და შურს ეძებენ ხოლმე.

ლაჩრულად უსახელო წერილების ავტორები ძრიელ გამრავლდნენ ამ ბოლო დროს: ვისაც კი ოდესმე ვინმესაგან კუდი დასწვია და ვინც კი სინათლეზე გამოუმზევებიათ, იგი პასუხს და გულის თქმას მხოლოდ ჩუმად, მალულად და ქურდულად იძლევა.

აიღებს ასეთი ბალღინჯოსებური კაცუნია ქაღალდს შეახამს ზედ თავის მყრალ შხამს, დაფოსტით ან ვისიმეს ხელით გამოგიგზავნით. რა თქმა უნდა, როგორიც ავტორია, ისეთივე წერილიცაა რაც უფრო ლაჩარია დამწერი, მით უფრო მყრალი და უწმინდური წერილის შინაარსი.

ან რა საკვირველია, როცა ასეთი ზნეობით მახინჯი და ქვემძრომი კაცუნია მარტოდ რჩება, იგი თავის სიბნელით და სიმყრალით გატენილ უგუნურებას სრულს თავისუფლებას აძლევს და რაც კი ენაზე მოადგება ყველას იკადრებს.

ამისთანა შემთხვევაში ეგ უბადრუკნი იმასაც კი ვერ ახერხებენ, რომ რაიმე საბუთიანი სთქვან და ნატკენი გული რაიმე შესაფერის გულის წყრომით იჯერონ. ისინ გინებით იწყებენ წერილს და სიმყირალესა და სიბინძურეს მეტს არას წამოაყრანტალებენ...

თუ რამდენად უმნიშვნელოა ხსენებულ ლაჩართა ბრაზი იქიდან სჩანს, რომ თვით იმათაც კი არ სჯერა თავიანთი მურტალი ეპისტოლეს ზედგავლენის ძალა და ამიტომ ერთის წერილით ალარ იჯერებენ გულს და ხშირად რამდენიმეს ერთად მიაყრიან ხოლმე მათ მიერ ათვალისწუნებულ კაცს, რა არის, თუ ერთი არ წაიკითხა მეორეს წაიკითხავსო და სხვა...

უკანასკნელი საზიზღარი მწერიც კი—ბაღლინჯო და ტკიპი, რომელთაც მხოლოდ წყვდიადსა და სიბინძურეში უყვართ ხოლმე გალაშქრება, ისინიც ბრძოლაში იღუპებიან თუ კი მოასწრო დაკბენილმა მათი გასრესა. ხოლო უსახელო წერილის ავტორნი ბაღლინჯოსა და ტკიპზედაც უფრო მურტალნი არიან, რადგან უსახელონი არიან.

ამ უკანასკნელ ხანებში ჩვენც გაგვხადეს უსახელო წერილების ღირსი ზე მოხსენებულ ბაღლინჯოსებურ მეტოქეებმა და იქამდინ უგნურები არიან, რომ თავიანთი გაბრაზების მიზეზიც კი წამოაყრანტალეს.

თურმე, ნუ იტყვით, ზოგიერთ „კალისტრატეს და მისთანა" სწყენიათ ჩვენი მართებული შენიშვნები და როგორ სწყენიათ მერე? გაცოფებულან, გაპირუტყვებულან და იმის მაგიერ, რომ საგიჟეთში მიემართნათ განსაკურნებლად, ჩვენ დაგვეტაკნენ... ალბად დაავიწყდათ იმ უბადრუკებს, რომ თუ ჩვენ დავუწყეთ წამლობა უფრო აეშლებათ ცოფის სიმწარე!...

*** რკინის გზის მიმოსვლა ტფილისსა და ყარსს შუა. ტფილისიდან ყარსში მატარებელი გადის კვირაში სამჯერ: სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით, შუადღის 12 საათ. 44 წუთზე. ყარსიდან ბრუნდება ტფილისს ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით, ნაშუადღევის 3 საათ. და 22 წუთზე

*** ახალი მღვდელ... საპრემიო...

ქართული დრამატიული საზოგადოების გამგეობა თურმე უკვე ღებულობს სხვა-და-სხვა პირთაგან პიესებს საპრემიოდ. ეჭვი არ არის დამდეგ სეზონში დრამატიულ საზოგადოებას რამდენიმე ახალი პიესა ექნება.

⁂ **სახელმწიფო შემნახველი კასსები.** მდაბიო ხალხისათვის და წვრილ მოხელეთათვის შემნახველ კასსებს დიდი მნიშვნელობა აქვს — თითო გროშობით შეიძლება შავ დღისათვის შეაგროვონ მცირედი თანხა, რომელიც უზრუნველსა ჰყოფს კაცს ავად-მყოფობისა და უბედურების დროს.

ასეთი შემნახველი კასსები ჯერ ხანად მარტო სახელმწიფო ბანკში იყო; ეხლა როგორც იუწყებიან ასეთივე კასსები გაიმართება ტფილისის მკვიდრთათვის კუკიაში და ავლაბარშიაც. ამას გარდა შემნახველ კასსებს დააარსებენ თურმე საგუბერნიო ხაზინასთანაც.

⁂ **პირველ აგვისტოს წყალკურთხევაზე და პარაკლისზედ** მთავარ მწირველად იქნება ყოვლად სამღვდელო ლეონიდი, ეპისკოპოსი გორისა. ამ წყალ-კურთხევაზე თავს მოიყრიან ტფილისის მართლ-მადიდებელთა ყველა ეკკლესიებისა და ტაძრების სამღვდელოება.

⁂ **ტფილისის გუბერნატორი და საგუბერნიო ქ[...]მა** უკვე ჩამოსულან ბორჩალოს მაზრიდან, სადაც სარევიზიოდ იყვნენ გამგზავრებულნი.

⁂ **არქეოლოგიური კრება კიევში.** პროფესორის ალექსანდრე ხახანაშვილის საქართველოდამ რუსეთში დაბრუნება:

ამ დღეებში პროფესორი ალ. ხახანაშვილი საქართველოდამ რუსეთისკენ დაბრუნებულა, მიზეზი ასე ადრე გამგზავრების არის შემდეგი: 15 მარიამობისთვეს, კიევში იქნება კრება არქეოლოგთა და მეისტორიეთა, სადაც დაესწრება ხსენებული პირი.

⁂ **ორიენტალისტთა კრება რომში.** ურიგო არ იქნება, რომ ასეთსავე ერთს სამეცნიერო კრებას, რომელიც წელს, ენკენისთვეში, იტალიაში მოხდება, ქართველთა მსწავლულებმა ყურადღება მიაქციონ და ხსენებულს კრებაზე რამდენიმ[...]ი დაესწროს მით უფრო, რადგანაც ა[...] კრების წესდება პირდაპირ აღ[...]ოსავლეთის შესწავლას და [...]ოპის ორიენტალისტთა შრომ[...] შეეხება.

ქართველ[...]აგან იქ წასვლას და კრებაზე დასწრებას ითხოვს ერთი ქართველი მასწავლებელი ბერი, რომელიც დღეს იტალიაში სცხოვრობს და საქართველოს სასარგებლოდ მოღვაწეობს.

⁂ **დ. ოჩამჩირე** (აფხაზეთი) **აბრეშუმის პარკის საშრობი შენობა.** ამ წელიწადს სასიხარულოდ აფხაზეთ-სამურზაყანოშიც მოიკიდა ფეხი აბრეშუმის მოვლამ. ამ ჟამად პარკის საშრობი შენობა გააშენა ოჩამჩირეში ს. ნორაკიძემ და პ. იკომა, სადაც მუშაობენ 25 გოგო-ბიჭები და ეჩვევიან ფრიად სასარგებლო ხელობას.

საშინელი სიცხეებია. ქუჩები, ყავახანები და სამიკიტნოები ჩვეულებრივ უსუფთაოა, რასაც არავინ თვლის ყურადღების დავთარში ჩასაწერად. ფარნების რიცხვს მოუკლეს ასე რომ ეხლა თავისუფლად შეგიძლიანთ ერთი ბოლოდან მეორეში გახვიდეთ და არ უმზიროთ თქვენს უბედურ მოგზაურობას, რაიცა შეგემთხვევათ ფუნებზე შეჯახებით ან ტლაპოში ჩავარდნით. ერთმა „დამცველმა“ სთქვა: თუ გაზეთში დაიწერა რამე ფარნების შესახებ კიდევ შეამცირე̃ენ მათს რიცხვსო. მოსალოდნელია!.. მერე ის და დაგვრჩება, რომ ხელში მუგუზალი დავიჭიროთ და ისე ვისეირნოთ „ბულვარზე“.

იმედია დაბის ბოქაული ყურადღებას მიაქცევს დაბის მდგომარეობას და ბოლოს მოუღებს ყოველგვარ უსუფთაობას რითიც ბოლო მოეღება ზემოდ დასახელებულისთანა დამცველის სულელურ აზრს.

— **სარისკაპო.** ოჩამჩირელებს ყოვლისფერში უკულმა წყალობს ღმერთი. ერთი ამგვარი წყალობა სარისკაპოა, რომელიც საუბედუროდ მოვლინებია ოჩამჩირელებს. ჯერ ჩვენი „დაბა“ სოფლად ითვლება (დაბად არ არის დამტკიცებული) საკუთარი ექიმი არა ჰყავს, არაფერი გონიერი სავარჯიშო არ მოიპოვება, მხოლოდ ერთად-ერთი სარისკაპო „ოფიციალურად“ დიდი ხანია იღწვის. არავინ უწყის დაბის მმართველნი რა აზრის არიან ამის შესახებ, ან სად მოძებნეს ის კანონი, რომ სოფელში სარისკაპოები იყოსო? კანონში ეს აღკრძალულია და იმედი უნდა ვიქონიოთ დაბის ბოქაული ყურადღებას მიაქცევს მას და უკანონობას ხელს არ დააფარებს და მოშლის, რითაც იხსნის ბევრ ახალგაზდებს, რომელნიც სულიერად და ხორციელად უდროოდ დაკარგვიათ ჭირისუფალთ.

ალია.

⁂ **სამეგრელო.** სენაკ-ზუგდიდშუა საეტლო გზის გამო. ახალსენაკ-ზუგდიდშუა ერთად-ერთი საეტლო და საზოგადო შარა-გზა გადის, სადაც მიმოსვლა ძალიან დიდია, მაგრამ გზა კი მეტის-მეტად გაფუჭებულია. ამ გზაზე ყოველ ცისმარე დღეს, ხუთი თუ ექვსი ომნიბუსი, ამდენივე ეტლები და ურმების ანგარიში არც კი შეიძლება იმდენი დადის რომლებიც დიდ აუტანელს გასაჭირში არიან. რაც გინდა ჯანმრთელი სხეულის პატრონი იყო თუ ამ გზით ეტლით და ომნიბუსით იმოგზაურე უთუოდ ავადმყოფობას მოელოდე. ისეთი ორრო-ბორროა გზები, რომ თუ ეტლის თვალი ჩავარდა შიგ, დიდის ტანჯვა-წვალებით ამოათრევენ საწყალი ცხენები. ამიტომ უმეტეს გზაზე ომნიბუსი ურემსავით მილახლახებს მგზავრებს თავები ეტოკებათ ერთი მეორისა, გული საგულეს არა აქვთ და გვერდები ელეწებათ. ღმერთმან შეარცხვინოს ამგვარი გზა თუ კიდევ სადმე არის. ამიტომ ურიგო არ იქნება, ვისგანაც ჯერ არს, ამ[...]ოდან მგზავრის შეწუხებას, თვისის განსაკუთრებითი ყურადღებას მიაქცევს, მით უფრო, როდესაც ეხლა ზაფხულია და გზის შეკეთება უფრო ადვილია, ვიდრე ზამთარში. ღმერთმან ნუ ქნას, რომ ეს გზა ამ ზაფხულში არ გაკეთებულიყოს, თორემ თუ ზამთარშიაც ასე დარჩა, როგორიც დღეს არის, უნდა გამოეთხოვოს ადამიანი ზუგდიდ-სენაკ შუა მიმოსვლასა და საქონლის წაღებ-წამოღებას.

ტელეფონი.

⁂ **ბორჯომი** და მისი სამშვენიერე. ბორჯომი მართლაც მშვენიერობა რამ ყოფილა! ხაშურის რკინის გზის სადგურიდან რომ მატარებლით ბორჯომში მიემგზავრებით, თქვენ თვალწინ დაიწყება მხიბლავი ბუნების სიმშვენიერე და ოცნებათ გადაიქცევით!.. ბორჯომში მისვლამდის ხომ ასე იზიდავს თქვენს თვალს ბუმბერაზი მთები და ნაძვის ხეები, ხოლო ბორჯომში მიხვალთ, თუ არა ინსტიკტურათ წამოიძახებთ სამოთხეს რომ იტყვიან სწორეთ ეს არისო! კალმის წვერს არ შეუძლიან ის სიდიადე, ის მხიბლავი ბუნების სიმშვენიერე და სულის ჩამდგმელი ჰაერი დაგიხატოს, თუ შენის თვალით არ დასტკბი და არ ნახეთ ჩემო მკითხველო, მაგრამ ვეცდები ცოტათი მაინც გავაცნო იქ უმყოფო მკითხველს ბორჯომის სურათი და მშვენიერობა: სადგურში რომ ჩახვალთ, ეტლით გინდათ, თუ კონკით ყველაფერი საშუალებაა ბორჯომში შესასვლელათ. შიგ შუა ბორჯომში დიდი მდინარე ტკვარი მიმდინარეობს. თვითონ ბორჯომი პატარა ქალაქის ოდენაა, მშვენიერი ქვის შენობებით, ბევრი ორ-ორ სართულიანი სახლებით და

ხავ[...]რო მაღაზიებით. ყველა მხ[...]
[...]დგან შესანიშნავი მთები გადა-
[...]ჰყურებს ბორჯომს და თავისი
[...]იმზიდველი ნაძვის ხეებით და ხა-
ვერდის შეხედულობით კაცის
გულს იტაცებს და აცხოველებს!
სხვა მშვენიერებასთან ერთად უმე-
ტესად პარკი იზიდავს ხალხს, ს[...]
დაც ბუნების მაგალითი და [...]
ქვეყნის სასიმრთელოდ მოვლინ[...]
ბული „ბორჯომის წყალი“ ამო[...]
ქუხს მიწიდან. მართლადაც ერ[...]
თობრ რომ კარგია ეს პარკი! თვი[...]
თონ პარკს გვერდით მდინარე ბა[...]
მოსჩხრიალებს „ბორჯომკათ“ წი[...]
დებული და დილიდან სალამო[...]
თორმეტ საათამდის, იქაურო[...]
ხალხით სავსეა. ყოველ დღე სამ[...]
ხედრო მუზიკა უკრავს და ი[...]
მყოფს დარდება ხელიდან უქარ[...]
წყლდება და სამოთხეში ვარი[...]
ამასა ფიქრობს! ეს „ბორჯო[...]
მის წყალი“ უსასყიდლოდ რამდე[...]
ნიც გინდათ შეგიძლიანთ სვათ.
საღამოს რვის ნახევარ საათზე პ[...]
ტარა ელექტრონის სინათლეე[...]
ყველა იქაურ შენობებში გაიფ[...]
ტება, ხოლო რვა საათზე მთელ[...]
პარკი და ბორჯომი თითქოს ყვ[...]
ლა კედლიდან დიადი ბადრი მთ[...]
რე შემოხვევია და ელაპარაკება[...]
ისე განათებულია დიდრონი ბუ[...]
თის ოდენა ელექტრონული სი[...]
[...] კიდევ ვარანცოვ[...]
პარკი და რემერტოვსკისაც ი[...]
მშვენიერობაა და მშვენიერო[...]

ბორჯომშივე არის მშ[...]
მოწყობილი აფთიაქი; [...]
სანოვაგე, სასტუმროები[...]
და ხელ-მისაწდომია. იქვე [...]
თუ როგორ ასხამენ ბოთლ[...]
ამ თითქმის საზღვარ-გარეთ[...]
წყლებზე უფრო მარგებელს ბ[...]
ჯომის წყალს. იქვე ნახავთ ჩ[...]
საყვარელი ველიკი კნიაზის [...]
რეცებს. იქვე ნახავთ შუშის ზა[...]
სადაც ბოთლები და სხვა-და[...]
შუშეულობა კეთდება და მრა[...]
სხვას..

ყველა ესენიხ ომ კარგია და [...]
გი, ჩემო მკითხველო, მარა წე[...]
კი ძრიელ მოწყენილობაა ბ[...]
ჯომში და საერთოთ მთელ რ[...]
თის იმპერიაში ღვთივ განსვ[...]
ბული ცესარევიჩის ასე უდრო[...]
დაკარგვაზე.

ბან-დ[...]

⁂ **მარადიდი.** (ბათომის [...]
ქი) სისხლის აღება. 22 ი[...]
საღამოზედ აქ თოფით მო[...]
ს. შაყბანში მცხოვრებე[...]
ოტან-ოღლი, ეს ასან-ო[...]
ლი, თურმე, სადილთუ[...]
დ[...]ო ტყეში, რომ [...]
დასადგმელად ტყის მას[...]
რა. იმ დროს, როცა ი[...]
სერიდა, მას მიეპარება [...]
ვის სოფლის მცხოვრებ[...]

ანპაკ-კუჩუკ-ალა-ოღლი-ელკენდ .ღლი და ესროლა თოფი. თუმ. ა ასან ოტან-ოღლიმ ფაჩა-ფუჩი ეიტყო და დამბაჩაც გაისწორა, ,გრამ სწორედ იმ დროს გავარ.ება თოფი, რომელიც ხელში ოხვდება და გაუხვრეტამს ხელს, ომელიც დამბაჩის ტარზედ ედო, ,ყვია მუცელში მოხვდება. მკვ.ელი მაშინვე გაიქცევა დარწ.უნებული, რომ კაცი უკვე მოჰკ.ა. დაჭრილი კაცი ფეშვებ-გამო.ული, მარცხენა ხელს დაიფარებს უცელზე და ორის ვერსის სიშორიდან შინ ჩამოვა და სოფლის კაცებს უამბობს, რომ ამა და ამ კაცმა მესროლა თოფი. 2 საათის განმავლობაში ასან-ოღლი მოკვდება.

მიზეზი ამ მკვლელობისა არის ხლის ძიება, რომელიც რამდე. წელიწადია მათ სახლობში ,ობს. თუმცა შერიგებულები ენ და ერთი თვეა რაც შე.ნენ, მაგრამ შერიგებამ თავი აიჭირა.

მოპეტებულათ კაცის მკვლე. სისხლის აღებით ხდება , გასაცარცვ-გასაქურდავათ არ .ამენ. აქაური ფირალიც პა.აარა. ... კს და გავარდება ფირალათ ის იმიტომ კი არ გავარდება, რომ სცარცოს და ჰკლას კაცი, არამედ იმიტომ, რომ თავი გადაარჩინოს ცილსა. იმას მთავრობის გარ. თითო მოკლული კაცის ნა. ესავები ქებენ მოსაკვლელად. კაცმა, რომელმაც მარტო ისტორიიდან იცის სისხლის აღება, ვერ წარმოიდგენს ამ სისხლის აღებას სადამდინ მიჰყავს გადამტერებულები, მტერი მტერს ვერ უყუ.ებს სიძულვილით კრთის და ძაგ.გობს, როცა თავის მოსისხლეს .ედავს. სისხლის აღებაში პირვე.ი ადგილი, როგორც ყველგან, ედობრივ სქესს უჭირამს. სიკვ.ილი სისხლის ძიებით ქალის. .ელისთვის ხდება მომეტებულად.

ი. მახვილაძე

თეატრის მატიანე

—

რუ... ს არ...ისტის დალსკის წარ ...დგენები. ამ ჟამად სახაზინო თეატრში ჰმართავს წარმოდგენებს .უსეთის ცნობილი არტისტი ბ. ალსკი თავისივე დასით. დალსკიმ ,რ ხანად გამართა ორი წარმოდ.ნა და მიუხედავად ტფილისის .შინელი სიცხე-პაპანაქებისა თეატრში ხალხი საკმაოდ ესწრება.

თვითონ ბ-ნი დალსკი მართლა რომ საუცხოვო არტისტია და უმთავრეს მის ღირსებას შეადგენს ის ინტელიგენტობა, ის გონიერი, დაფიქრებული და წინდახედული თამაში, რომელიც თეთრ ზოლად გატარებულია ყოველსავე მის სიტყვა-ქცევაში, მის ხელოვნურ წარმოდგენაში.

ჯერ ხანად ჩვენ ვნახეთ ნიჭიერი არტისტი ორს როლში „ჰამლეტში“ და „ბელუგინის ქორწინებაში“ და ორსავე პიესაში დიდი ზედგავლენა იქონია მაყურებლებზე. აშკარაა, რომ ბ-ნ დალსკის დიდ ნიჭთან დიდი გამოცდილებაც აქვს.

სამეურნეო ცნობა

მოკლე დარიგება ვაზის მოშენებაზე და ღვინის დაყენებაზე.

(შემდეგი *)

მადებითი მყნობა. მოსჭერით უჯიში მიწის პირად, ერთ მხარეს ერთ ვერშოკის სიგრძეზედ ამოთალეთ; შემდეგ აიღეთ სამყნო ტოტი ორი ან სამი კვირტით და ერთი მხრიდამ გეზათ ამოსჭერით ზემოთა მხარე ჩაუქდიეთ და შემდეგ ტოტი მიადეთ უჯიშს.

უნაგირის მსგავსად მყნობა. უჯიში მოსჭერით მიწის პირად ორივ მხრივ გეზათ, აიღეთ სამყნო ტოტი ორი ანუ სამი კვირტით, შუაზედ ჩახეთქეთ ერთი ვერშოკის სიგრძეზედ და წამოაცვით უჯიშზე, ეს მყნობა სჯობია ყველა ზემოთ მოხსენებულ მყნობას მით, რომ წვიმა ან მტვერი არ მიეკარება ნამყენს.

ამავ წესებით ამყნობენ ვაზებს მიწაშა, ამისათვის ვაზს გარეშემო ოთხ ან რვა ვერშოკზედ აცლიან მიწას და ამყნობენ შიგ მიწაში; მყნობის დროს სახეში უნდა ვიქონიოთ, რომ სამყნო ტოტს მიწას ზემოდამ უჩანდეს ერთი კვირტი, დანარჩენები კი უნდა მოჰყვეს შიგ მიწაში. როგორც მიწას ზემოთ, ისე მიწაში—მყოფ ნამყენებს გარეშემო უნდა შემოახვიოთ ჰილობი, გაგლისოთ საგლესით; უიმისოდ სინესტე და ჰაერი მალე გააფუჭებს. ახლა ვსთქვათ ვენახის შემუშავებაზედ და გაპატიმრებაზედ. ვენახს შეამუშავებენ ხოლმე: გაზაფხულობით, ზაფხულობით, შემოდგომობით და ზამთრობით.

გაზაფხულის საქმეები. გაზაფხული დადგება თუ არა, მაშინვე დაიწყეთ ბარვა ვაზებს შუა, სხვლა, მყნობა. ჭიგვის შედგმა, ვაზების დაკავება, ახვევა, ფურჩვნა, უნაყოფო ყლორტებისა, წამლობა ნაცრით თაობით ავადმყოფი ვაზებისა და თოხნა ვაზებს შუა.

ზაფხულის საქმეები მთელი ზაფხულის განმავლობაში, როცა საჭიროება მოითხოვს, გათოხნეთ, მეორედ გაფურჩნედ, მორწყეთ სადაც წამლობა უნდა უწამლეთ, წაქცეული ჭიგო ააყენეთ ფეხზედ, აახვიეთ ვაზი, გამოთიბეთ ბალახი.

შემოდგომის საქმეები. თუ საჭიროება მოითხოვს, გამოთიბეთ ბალახი, ორი ანუ სამი კვირით წინ ყურძნის დაკრეფამდისინ გაფურჩნეთ ფოთოლი, რომ ყურძენი კარგათ დამსხვილდეს და დამწიფდეს. დაკრიფეთ ყურძენი, დაწურეთ, დააყენეთ ღვინო, დუღილის შემდეგ გადაიღეთ სუფთა ქურჭელში, შემდეგ დაიწყეთ ვაზების გასხვლა, გადაწვენა, აკრიფეთ წალამი, მოაქუჩეთ ძველი ჭიგო, მოამზადეთ დასარგავათ: ვაზი ანუ რქა, გადაბარეთ პლანტაჟით ვაზისა ანუ რქის დასარგავი ადგილები, დაბარეთ ვაზებ შუა *). ჩაყარეთ ვაზი *).

ზამთრის საქმეები. ზამთარში ვენახის საქმე მცირეა, თუ დიდი სიცივეები და ყინვები არ არის მაშინ შეუდექით ვაზის ჩასაყრელად (დასარგავად) ადგილების მომზადებას, გადაბარვას პლანტაჟით, მოამზადეთ ახალი ჭიგო, დაჩეკეთ, შეაკეთეთ ვენახის გარეშემო ღობე, თუ საჭიროება მოითხოვს გადაკაფეთ ბებერი ვაზი გაზაფხულობით ივივე გადაკაფული ვაზი ამოიხეთქამს მრავალ ყლორტებს მათგან არჩენენ ერთს ჯან-საღს და დანარჩენებს კი აცლიან (აშორებენ).

ვენახის გაპატიმრებაზედ. რაც შეეხება ვაზების გასხვლას, უნდა ვსთქვა, რომ სხვა და სხვა ადგილას ხმარობენ სხვა და სხვა წესებს, მაგრამ ვაზის თანაბრად და წესიერად მსხმოიარებისათვის უნდა ვიხმაროთ.

ბ გიოს (წესი) ეს წესი მაში მდგომარეობს, რომ თითო ვაზზედ უშვებენ ორ რქას, ერთს სამამულეს და მეორეს ნეკს. სამამულე რქა უნდა გაისხლას ექვს ან ათ კვირტზედ, ნეკი-კი ორ ან სამ კვირტზედ. მაგრამ ამისთანა წესის გასხვლა არის დამოკიდებული ვაზზედ და ადგილზედ, კარგ ნოყიერ ნიადაგზედ დარგული და ღონიერი ვაზი უნდა გაისხლას გრძლად, მაგრამ უნაყოფო ნიადაგზედ მყოფი და სუსტი ვაზი-კი უნდა გაისხლას მოკლეთ. ამ წესს გარდა კიდევ ზოგიერთ ადგილას ხმარობენ ბ. დეზიმირის წესს, ეს სისტემა (წესი) მაში მდგომარეობს, რომ გასხვლის დროს მოსაჭრელ რქას ძირში ...რა სჭრიან; არამედ სჭრიან ნახევარი ვერშოკის სიგრძეზედ. ბ. დეზიმირი ამბობს, ვითომც ძირში მოჭრით (გასხვლით) ვაზი იარას მალე ვერ ამთელებსო (ვერ შეიდულებსო) რის გამო ზამთარში მალე ძრებაო და ზაფხულობითაც სიცხის გამო მალე ხმებაო. ოღონდ დანარჩენი ნახევარ ვერშოკიანი ვაზი უნდა მოჰშორდეს დედა ვაზს მეორე წელიწადსაო.

ჩემის ფიქრით ამისთანა წესის გასხვლა უნდა ვიხმაროთ იმისთანა ადგილებში, სადაც იცის დიდი სიცივეები და ყინვები, გარდა ამისა იმისთანა ადგილას, სადაც ხალხის ცხოვრება დამყარებულია მარტო მევენახეობაზედ, რადგანაც ჩვენში არ იცის იმისთანა დიდი სიცივეები, სადაც ვაზს ჰყინამდეს და არც მარტო მევენახეობაზედ არის დამყარებული ჩვენი ცხოვრება, ამისათვის ჩვენი მემამულენი ვერ მოიცლიან იმდენს, რომ ნახევარი ვერშოკიანი სამილი ვაზის ... წილი, მოაშორონ მეორე წელიწადს. მეც ჩემი გამოცდილე... ბით და პრაქტიკით არა ვხე... ამაში დიდ ზარალს, რის ... ჩვენ მემამულეებს არ ვურჩევ ბ. ... მირის წესით ვაზის გასხვლ... დროს დაკარგვას. რაც ამ... გასხვლაზედ დრო მოუნდებ... ბია ის დრო მოანდომონ... მემამულეებმა თავიანთ ...ის წესიერად შემუშავებაზ...

არჩილ დარ...კილი.

(შემდეგი იქ...)

*) იხ. «ცნობ. ფურც.» № 873.

*) ვაზებს შუა ბარვის დრო არის დამოკიდებული ჰავაზედ და ადგილზედ; ცივ ადგილებში ვაზებს შუა ბარავენ გაზაფხულობით, ცხელ ადგილებში ბარავენ შემოდგომობით.

**) აგრეთვე ვაზის ჩაყრ...ს დრო არის დამოკიდებული ადგილზედ. ცივ ადგილებში ვაზს რგავენ გაზაფხულობით, ცხელ ადგილებში შემ...დგომით.

ყურმოკრული საუბარი

—

შორს-მჭვრეტელი ქმარი.

— კაცო, ე რანაირი ცოლი შეგირთავს: —ცრუე არის, სულელიც და მახინჯებულიც?!.

დაეკითხა ერთი კაცი თავისს ახლად ცოლ შერთულს მეგობარს.

— მე იმისთვის შევირთე, —მიუგო მან, რომ სიკვდილის ჟამს აღარ დამენანდესო.

* * *

— რომელი ღვინო უფრო მაგარია — „კახეთის“ ამხანაგობის, თუ „იუალდთოხი“? დაეკითხა ერთი კაცი თავისს ნაცნობს.

— ჩემის აზრით, „იუალდთოხი“ სჯობია!

— რათა?.

— ვიშინ ერთ...ი „კახეთის“ ამხანაგობ... და არაფერი მეტ... მდეგ დავ... ღვინო ნ... ვედარ ...

წვრილი ამბავი

—

მომღერალი ქალის ჯილდო. შესანიშნავი მომღერალი ქალი მელბა თავისის კონცერტებით დიდ ძალს ფულს იღებს თურმე. თითო კონცერტში მელბა დღემდის 3,000 მანეთს იღებდა; დღეს-კი, ამერიკიდგან დაბრუნების შემდეგ, 4,500 მანეთს იღებს. მიუხედავად ასეთის დიდის ფასისა, მელბას ძალიან ხშირად იწვევენ კონცერტებზედ. ამას წინად, მაგალითად, ერთის კვირის განმავლობაში ცხრაგან მიუწვევიათ. რასაკვირველია, ყველგან ვერ წავიდოდა, მაგრამ, გინდაც რომ ექვსგან წასულიყო, ერთ კვირაში, ამ რიგად, 24,000 მანეთს აიღებდა.

სხვა-და-სხვა ამბავი

—

მწერლის სასყიდელი და ჯილდო სხვებსაც. მომღერლებს არც მწერლები ჩამორჩებიან: ისინიც კარგა დიდ სასყიდელს იღებენ. დიუმა-მამას, მაგალითად, როგორც თვით გამოუცხადებია 1848 წელს თავისს ნაწერების წყალობით თვითონაც დიდ ძალი ფული შეუ[illegible]ია და სხვებისთვისაც შესამჩნევად [illegible]ქმნიათ შემოსავალი. მას ჰქონდა წელიწადი, [illegible]ამ დიუმას, სასწავლებელში ცხოვრება, [illegible] წელიწადი ნოტარიუს[illegible] 7 წელიწადი ბიუროში ემსახურა [illegible] 17 წელიწადი რომ არ ჩავ[illegible]ამას გარდა 20 წელიწადს დღე[illegible]-საათს ვმუშაობდი, ე. ი. სულ [illegible]000 საათი მიმუშავნია. ამ 20 წ[illegible] განმავლობაში დავწერე 400 ტომი [illegible]და 35 სათეატრო პიესა. რომანებიდან შემოსავალი მქონდა სულ 11,856,000 ფრანკი, პიესებიდგან (თითო პიესა ას-ასჯერ წარმოადგინეს)—6,230,000 ფრანკი.

„ჩემის წიგნების წყალობით, ასოთ ამწყობებმა აიღეს 264,000 ფრანკი, სტამბის პატრონებმა—528,000, ქაღალდის გამყიდველებმა—633,000 ფ., ყდის გამკეთებლებმა—120, ფ., წიგნების გაჭრებმა—2,400,000, ნოქრებმა—1,600,000, კომისიონერებმა—100,000, სამკითხველოებმა—4,593,000, მხატვრებმა—28,000,—სულ—11,856,000 ფრანკი, ე. ი. იმდენივე, რამდენიც მე ავიღე.

„ჩემმა პიესებმა იმპრესარიებს შესძინეს 1,400,000 ფრანკი, არტისტებს—1,225,000, დეკორატორებს—210,000, ტანისამოსის შემკერავთ—140,000, თეატრის პატრონებს—700,000, სტატისტებს—350,000 ზოლდატას და ცეცხლის მქრობელ რაზმებს—70,0[illegible] იმათ, ვინც თეატრ[illegible] აქირავებენ—70[illegible]—50,000, ქა[illegible]—60,000 [illegible]ეშის გამ[illegible]რიბებს—

630,000, რეჟისორებს—20,000, დამხმარე საზოგადოებებს—60,000, კონტროლიორებსა და კასსირებს—140,000, მაშინისტებს—150,000, პარიკმახერებს 93,000, სულ 6,230,000 ფრანკი“.

დეპეშები

(„რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან“).

პეტერბურგი. 23 ივლისს მოვიდა საფრანგეთის [illegible]რეშე საქმეთა მინისტრი დელკასსე

მოსკოვი. ქალაქის გამგეობამ შეიტანა საბჭოში მოხსენება იმის შესახებ, რომ მოსკოვში დაარსებულ იქმნას პუშკინის სახსოვრად სახალხო აუდიტორია წერა-კითხვის სრულიად არ მცოდნეთათვის და მცირე ცოდნის მქონეთათვის და აგრეთვე ბიბლიოთეკა-სამკითხველო წერა-კითხვის მცოდნეთათვის. როგორც აუდიტორია, აგრეთვე სამკითხველო უფასო იქმნება.

ეკატერინოსლავი. ის კომიტეტი, რომელსაც მინდობილი აქვს შემოწირულების შეკრება უმაღლეს სამთო სასწავლებლისათვის, ამ სასწავლებლის დირექტორ სუჩკოვითურთ, შეუდგა პოტემკინის სასახლის გადაკეთებას ამ სასწავლებლის ორის კურსის მოსათავსებლად. ეს სასახლე სასწავლებელს თავად-აზნაურობამ დაუთმო. სასწავლებელი სექტემბრის ნახევარში გაიხსნება.

პეტერბურგი. 24 ივლისს გარეშე საქმეთა მინისტრთან გამართულ იქმნა სადილი საფრანგეთის გარეშე საქმეთა მინისტრის პატივ საცემად.

სამკურნალო საბჭომ ძველ საფთიაქო ნიხრის ნაცვლად ახალი ნიხრი შეადგინა, რომელიც დამტკიცებულ იქმნა შინაგან საქმეთა მინისტრის მიერ. ეს ახალი ნიხრი შემოღებულ იქმნება სატახტო ქალაქებში 1899 წლის 1 სექტემბრიდგან, ხოლო შიდა რუსეთის დანარჩენ ადგილებში ამა წლის 1 ოქტომბრიდგან. ამ ნიხრის ციმბირსა, შუა-აზიის გუბერნიებსა და კავკასიაში შემოღების შესახებ ახალი განკარგულება იქმნება მომხდარი.

პარიზი. საღამოს 9 საათსა და 30 წუთზედ სად. ტიუვიზში მატარებლები დაეჯახნენ ერთმანეთს, ჯერ-ჯერობით მოკლული აღმოჩნდა 17 კაცი, ხოლო დაჭრილი 37.

მადრიდი. გამოქვეყნებული იქმნა დეკრეტი კორტესთა სესსიის დახურვის შესახებ.

განცხადებანი

ვ. ზუნიასნჭამზა

ბეჭდავს ყოველ გვარ სასტამბო საქმეს, სადარბაზო ბარათებს და სხვა.

ფასი ყველასათვის ხელ-მისაწდომია.

КУРСЪ БУХГАЛТЕРІИ,

состоящій изъ слѣдующихъ предметовъ:

1) **Бухгалтеріи двойкой итальянской по разнымъ отраслямъ торговой промышленности,**
2) **Коммерческой ариѳметики** (банковыя и торговыя операціи),
3) **Ариѳметики на счетахъ.**
4) **Коммерческой экономіи,**
5) **Торговыхъ и вексельныхъ** узаконеній.

преподаетъ **И. Я. БРОНЪ-ФОНЪ-БРЕННЕРЪ, препод. тифлисскихъ учеб. заведеній.**

Плата за весь курсъ 60 руб.

Курсъ 3-мѣсячный, при ежедневныхъ занятіяхъ въ теченіе [illegible] часовъ, по вечерамъ. Начало занятій—1-е число каждаго м[illegible]

За успѣшныя занятія лучшія аттестаціи отъ учебнаго началь[illegible]

Составленная И. Я. Бронъ фонъ-Бреннеръ книга «Коммерческая ари[illegible]тика» содержитъ въ себѣ VII отдѣловъ: 1) ариѳметич. вычисленія на сче[illegible] 2) монетныя вычисленія, 3) товарныя сдѣлки, 4) вексельныя операціи, 5) [illegible]говыя товаришества, 6) банки и ихъ операціи, 7) биржевыя операціи (52[illegible] ачъ и таблицы). Цѣна 2 руб. **Продается во всѣхъ книжныхъ магазинахъ [illegible] автора: Михайловская ул., № 71.** (100—65)

СПУТНИКЪ ЗДОРОВЬЯ

общедоступный еженедѣльный журналъ

Въ годъ 52 №№ журнала и 12 книжекъ библіотеки «СПУТНИКЪ ЗДОРОВЬЯ».

Подписная цѣна: съ пересылкой и доставкой: въ годъ 5 руб., на [illegible] года 3 руб., За границу 8 р.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА:

съ 1-го Августа по 1-е Января 1900 года со всѣми приложеніями [illegible] руб. съ пересылкой.

За всякую перемѣну адреса—50 к., можно марками

За объявленія: за строку петита въ одинъ столбецъ по 30 коп. ([illegible] столбца на страницѣ).

ЦѢНА ОТДѢЛЬНАГО НОМЕРА 15 КОП.

Подписка принимается въ конторѣ журнала, С.-Петербург[illegible] Невскій, 148.

Въ журналѣ принимаютъ участіе: В. А. Анзиміровъ.—И. А. [illegible]женовъ.—Проф. Н. И. Быстровъ.—Д-ръ В. М. Бурлаковъ. Проф. А. Я. Данилевскій.—Проф. В. П. Доброклонскій Проф. Г. А. Донбергъ.—Д-ръ А. О. Дукатъ.—Пр.-доц. [illegible] Жуковскій.—Проф. С. I. Залесскій,—Д-ръ М. Д. Ильинъ. Д-ръ В. ф. Краевскій.—Проф. П. ф. Лесгафтъ.—Проф. Е. Павловъ.—Проф. В. В. Подвысоцкій (Кіевъ).—Проф. А. П[illegible]ль.—Д-ръ В. И. Раммъ.—Проф. И. А. Сикорскій (Кіевъ).—Проф. И. Ц. Скворцовъ (Харьковъ).—Академикъ Князь И. Тархановъ.—Д-ръ А. Н. Шабанова.—Д-ръ Б. Е. Шэхтеръ и [illegible]

Подписка на 1899 годъ продолжается.

Всѣ вновь подписавшіеся на 1899 годъ получатъ журналъ [illegible] всѣми безплатными приложеніями съ 1-го Ноября 1898 го[illegible] по 1-е Января 1900 года, т. е. 60 нумеровъ журнала и [illegible] ежемѣсячныхъ безплатныхъ книжекъ.

[illegible]ифлисъ. 27 Юля 1899 г. [illegible] ([illegible] ჩაბ. [illegible]) [illegible] გუბერნია). [illegible] გ. ჭიჭინაძე